

maakt ruimte voor onderwijs

MODULEHANDLEIDING PRAKTIJKGERICHT LEZEN 1

Inleiding	1
Doelgroep	2
Leerdoelenoverzicht	2
De leerdoelen toegelicht	5
Leerdoel A: Teksten herkennen	6
Leerdoel B: Pictogrammen / Logo's	6
Leerdoel C en D: Verkeersborden	6
Leerdoel E: Borden op het werk	6
Leerdoel F: Weerkaarten	6
Leerdoel G: Wenskaarten	6
Leerdoel H: Informatie in de winkel	6
Leerdoel I: Reclame	7
Leerdoel J: Kranten lezen	7
Achtergrondinformatie	7

Inleiding

Numo is een online leermiddel waarmee leerlingen de basisvaardigheden van Nederlands, rekenen/wiskunde, Engels en Duits adaptief kunnen oefenen tot ze het beoogde niveau hebben bereikt.

Adaptief betekent dat het programma zich automatisch aanpast aan het oefengedrag van leerlingen. Is een leerling goed in een vaardigheid, dan gaat hij er met sprongen doorheen. Bij onderdelen waarmee hij moeite heeft, staat het programma langer stil. De leerling krijgt dan extra oefeningen en meer feedback.

Numo kan teruggrijpen op oefenstof van groep 6 van de basisschool. Een leerling die uitblinkt in een vaardigheid, kan doorgaan met oefenen tot 3F- of zelfs 4F-niveau. Dat is de grote kracht van adaptieve software!

Doordat leerlingen met Numo de basisvaardigheden eigen maken, heb jij als docent meer tijd voor andere, leuke dingen, zoals individuele begeleiding, thema-opdrachten, interactieve werkvormen, oefenen met schrijfvaardigheid, projecten rondom rekenen, debatteren en literatuur.

Doelgroep

Numo Praktijkgericht Lezen 1 is gericht op het aanleren van die vaardigheden die nodig zijn informatie van alledag te begrijpen. Het programma is bedoeld voor leerlingen in vmbo-bbl, het praktijkonderwijs, mbo-1, deelnemers aan WSW-projecten en voor deelnemers in de basiseducatie en NT2 in de volwasseneneducatie.

De keuze voor Praktijkgericht Lezen is gemaakt omdat we het van belang vinden dat ook laaggeletterde (jong)volwassenen vaardigheden en strategieën kunnen inzetten, die nodig zijn om informatie te begrijpen en die te kunnen toepassen in hun dagelijks leven.

Ook al is het lezen voor deze leerlingen moeilijk, het goed interpreteren van illustraties, beelden en tekstenmerken helpt om informatie op straat, in winkels of op het werk ook voor hen toegankelijk te maken.

Leerlingen hoeven geen specifieke voorkennis te hebben voor het werken met dit programma. Enige ervaring in het werken met de muis (aanwijzen, klikken, afrollen, slepen) is wel gewenst. Ontbreekt deze ervaring, dan is een korte instructie gewenst.

Leerdoelenoverzicht

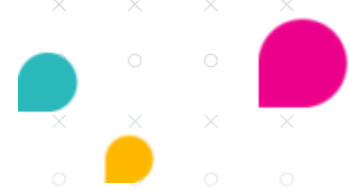
Leerdoel	Oefening	Type/Opgaven	Lesdoel: Ik kan ...
Sprongtoetsen	1 Leerdoel A t/m E 2 Rubriek F t/m J 3 Rubriek A t/m J	Meerkeuze/20 Meerkeuze/20 Meerkeuze/30	
A soorten teksten	1 Wat is dat voor een tekst? (1)	Meerkeuze/12	bepalen welke soort tekst ik lees.
	2 Wat is dat voor een tekst? (2)	Meerkeuze/12	bepalen welke soort tekst ik lees.
	3 Soorten teksten	Koppelpuzzel/10	een soort tekst koppelen aan wat erin staat of waarom ik het lees.
B pictogrammen station	1 Wat zie je op het station? (1)	Meerkeuze/12	de betekenis van een pictogram herkennen.
	2 Klik op het picto (1)	Plaatje klikken/8	de betekenis van een pictogram herkennen.
	3 Wat zie je op het station? (2)	Meerkeuze/12	de betekenis van een pictogram herkennen.
	4 Klik op het picto (2)	Plaatje klikken/9	de betekenis van een pictogram herkennen.
	5 Picto's lezen	Plaatje verklaren/13	de betekenis van een pictogram herkennen.
C rode verkeersborden	1 Rode borden in het verkeer	Meerkeuze/8	de betekenis herkennen van verkeersborden met een rode rand.
	2 Klik op het rode bord	Plaatje klikken/12	de betekenis herkennen van verkeersborden met een rode rand.
	3 Rode borden lezen	Plaatje verklaren/12	de betekenis herkennen van verkeersborden met een rode rand.
	4 Wat is dat voor een rood bord?	Meerkeuze/10	de betekenis herkennen van verkeersborden met een rode rand.
D alle verkeersborden	1 Klik op het blauwe bord	Plaatje klikken/12	de betekenis herkennen van blauwe verkeersborden.
	2 Blauwe borden lezen	Plaatje verklaren/12	de betekenis herkennen van blauwe verkeersborden.
	3 Wat is dat voor een bord? (1)	Meerkeuze/10	de betekenis herkennen van verkeersborden.
	4 Zinnen maken	Koppelpuzzel/10	de betekenis kiezen bij verkeerswoorden.
	5 Borden met woorden	Meerkeuze/10	de betekenis herkennen van verkeersborden met tekst.
	6 Wat is dat voor een bord? (2)	Meerkeuze/12	de betekenis herkennen van verkeersborden.
	7 Alle verkeersborden	Meerkeuze/12	de betekenis herkennen van verkeersborden.

E borden op het werk	1 Wat betekent dit bord op het werk? (1)	Meerkeuze/16	de betekenis herkennen van borden op het werk.
	2 Rode en blauwe borden	Plaatje klikken/14	de betekenis herkennen van rode en blauwe borden op het werk.
	3 Wat betekent dit bord op het werk? (2)	Meerkeuze/15	de betekenis herkennen van borden op het werk.
	4 Klik op het groene bord	Plaatje klikken/11	de betekenis herkennen van groene borden op het werk.
	5 Groene en gele borden lezen	Plaatje verklaren/11	de betekenis herkennen van groene en gele borden op het werk.
	6 Borden met tekst	Meerkeuze/9	de betekenis herkennen van borden op het werk met tekst.
	7 Borden met tekst lezen	Plaatje klikken/10	de betekenis herkennen van borden op het werk met tekst.
	8 Over borden op het werk	Koppels/10	woorden die met borden op je werk te maken hebben koppelen aan wat ze betekenen.
	9 Alle borden op het werk	Meerkeuze/15	de betekenis van borden op het werk herkennen.
F weerbericht	1 Wat voor weer is het?	Plaatje klikken/9	plaatjes van het weer herkennen.
	2 Weerkaarten	Meerkeuze/10	een weerkaart lezen.
	3 Woorden van het weer	Koppelpuzzel/10	woorden die met het weerbericht te maken hebben koppelen aan wat ze betekenen.
	4 Alle weerkaarten	Meerkeuze/12	een weerkaart lezen.
G wenskaarten	1 Leuk of droevig	Meerkeuze/10	wenskaarten begrijpen.
	2 Wenskaarten lezen	Meerkeuze/10	wenskaarten begrijpen.
	3 Woorden van wenskaarten	Koppelpuzzel/10	de wens op een wenskaart aan de betekenis koppelen.
	4 Teksten op wenskaarten	Koppels/10	de wens op een wenskaart aan de betekenis koppelen.
	5 Alle wenskaarten	Meerkeuze/12	aangeven wanneer je welke wenskaart kunt sturen.
H winkelen	1 Soorten winkelborden	Meerkeuze/10	aangeven wat voor een soort bord in een winkel het is.
	2 Winkelborden lezen	Meerkeuze/12	borden in een winkel lezen.
	3 Bonnen lezen	Meerkeuze/12	een bonnetje lezen.
	4 Winkelwoorden	Koppels/10	woorden die met borden in winkels te maken hebben koppelen aan hun betekenis.
	5 Borden en bonnen	Meerkeuze/12	een bonnetje lezen.

I reclame	1 Reclame in de brievenbus	Meerkeuze/10	reclames lezen.
	2 Lange woorden	Koppels/10	lange woorden begrijpen door te kijken welk korte woord ik erin herken.
	3 Reclame overall	Meerkeuze/10	reclames lezen.
	4 Aanbiedingen	Meerkeuze/10	aanbiedingen lezen.
	5 Reclamewoorden	Koppels/10	reclamewoorden koppelen aan wat ze betekenen.
	6 Alle reclames	Meerkeuze/12	reclames lezen.
J kranten lezen	1 Foto's en plaatjes	Meerkeuze/10	bepalen waar een tekst over gaat door naar het plaatje te kijken.
	2 Belangrijke woorden	Wijs aan in zin/10	het belangrijkste woord in een zin aanwijzen.
	3 Woorden plaatsen	Plaats woord/10	de goede woorden invullen in een tekst.
	4 Biggenschuur	Meerkeuze/8	de foto, de kop en de tussenkop bij een tekst lezen en bekijken.
	5 Ballonvaarder	Meerkeuze/10	de foto, de kop en de tussenkop bij een tekst lezen en bekijken.
	6 Bedreiging	Meerkeuze/10	de foto, de kop en de tussenkop bij een krantenartikel lezen en bekijken.

De leerdoelen toegelicht

De leerdoelen van Praktijkgericht Lezen 1 die horen bij de aan te leren deelvaardigheden, komen in de volgende paragrafen stuk voor stuk aan bod.

Leerdoel A: Teksten herkennen

Het eerste Leerdoel is gericht op het herkennen van tekstsoorten aan de hand van onderwerp, tekstkenmerken, illustraties of foto's. De feedback bij foute antwoorden stuurt de leerling naar de kenmerken waarop hij moet letten bij de verschillende tekstsoorten. De leerling krijgt tips en uitgebreide feedback die tot doel hebben hem bij het juiste antwoord op de vraag te laten uitkomen.

Leerdoel B: Pictogrammen / Logo's

Leerdoel B gaat over het begrijpen van pictogrammen. Deze stof komt in vijf oefeningen, waaronder twee meerkeuzeoefeningen, aan de orde. Deze oefeningen bevatten weer tips en feedback die tot doel hebben de leerling bij het juiste antwoord op de vraag te laten uitkomen. Het is daardoor niet mogelijk om snel door de vragen heen te klikken.

Leerdoel C en D: Verkeersborden

Leerdoel C en D gaan over verkeersborden, waarbij de kleur, de vorm en de afbeelding op het bord helpt te voorspellen wat de betekenis zal zijn en wat dus van de leerling verwacht wordt in het verkeer. De meerkeuze-oefeningen in deze reeks oefeningen bevatten weer tips en feedback die tot doel hebben de leerling bij het juiste antwoord op de vraag te laten uitkomen. Het is daardoor niet mogelijk om snel door de vragen heen te klikken. In leerdoel D worden ook verkeersborden met woorden geoefend.

Leerdoel E: Borden op het werk

Leerdoel E gaat geheel over borden op het werk. De kleur, de vorm en de afbeelding op het bord helpen te voorspellen wat de betekenis van het bord zal zijn en wat dus van de leerling verwacht wordt op het werk of stage.

Mensen die moeite hebben met lezen, lopen risico's bij het omgaan met gevaarlijke stoffen, risicovolle situaties etc. Het is daarom voor de veiligheid van de werknemer belangrijk dat zij de beschikbare informatie goed begrijpen en toepassen.

De meerkeuze-oefeningen in deze reeks oefeningen bevatten weer tips en feedback die tot doel hebben de leerling bij het juiste antwoord op de vraag te laten uitkomen. Het is daardoor niet mogelijk om snel door de vragen heen te klikken.

Leerdoel F: Weerkaarten

Leerdoel F behandelt de weerkaart. Ook bij een weerkaart is de informatie meestal een combinatie van woorden, getallen en symbolen. Er zijn veel begrippen die een lezer van weerkaarten moet kennen: noorden, zuiden, temperatuur, windrichting, windkracht, bewolking etc. Verder wordt de betekenis van symbolen geoefend.

Leerdoel G: Wenskaarten

Een kaartje sturen, altijd leuk. Maar op wenskaarten staan moeilijke woorden zoals: beterschap, gecondoleerd en gefeliciteerd. Hoe weet je dat je de goede kaart kiest bij een gelegenheid? Ook hier wordt de combinatie gemaakt tussen tekst, illustratie, kleuren etc. om zo de kaart goed te lezen en te begrijpen.

Leerdoel H: Informatie in de winkel

Leerdoel H gaat over informatie in winkels. In winkels staan veel teksten met informatie, die helpen om de weg in de winkel te vinden. De informatie gaat over: waar je iets kunt vinden; aanbiedingen of kortingen; hoe je iets moet doen, etc. Bij de tekst staan vaak foto's of plaatjes die de tekst helpen verduidelijken.

Een ander onderwerp is de betaalbon. Voor een klant geeft de betaalbon belangrijke informatie. Maar hoe lees je zo'n bon? Welke informatie staat daar allemaal op? In deze rubriek wordt daarmee geoefend.

Leerdoel I: Reclame

In leerdoel I bekijkt de leerling reclame.

Waar moet je op letten? Is dit product met korting echt wel goedkoop? Welke woorden komen vaak voor in reclame? In reclame komen ook lange woorden voor. De leerling oefent hoe lange woorden te ontleden en te begrijpen.

Leerdoel J: Kranten lezen

Leerdoel J is de laatste rubriek van dit programma. Een krant lezen is lastig. De woorden zijn soms moeilijk en teksten vaak lang. Door gebruik te maken van de informatie van foto's, koppen, tussenkoppen en belangrijke woorden leren leerlingen de inhoud van vereenvoudigde krantenartikelen te voorspellen en begrijpen.

Achtergrondinformatie

De keuze voor deze doelgroep is gemaakt omdat deze leerlingen door hun geringe leesvaardigheid en woordenschat de informatie om hen heen vaak als 'niet voor mij' ervaren.

Centraal in Praktijkgericht Lezen 1 staat dat informatie niet alleen met woorden wordt aangegeven, maar in combinatie met plaatjes, illustraties of foto's. Juist die combinatie maakt het mogelijk informatie goed te begrijpen, ook al is de tekst soms te moeilijk.

Een tekort aan leesvaardigheid kan gecompenseerd worden door het interpreteren van logo's, pictogrammen, illustraties of foto's, van kleuren en vormen als signaal (bijvoorbeeld bij verkeersborden of borden op het werk) en het leren begrijpen van teksten zónder dat alles gelezen hoeft te worden.

Het toepassen van de juiste strategieën in allerlei situaties geeft de leerlingen meer houvast in hun eigen leven en helpt hen om zelfstandiger te functioneren.

Numoprogramma's zoals Praktijkgericht Lezen 1 zijn gebaseerd op een structuur van rubrieken of deelonderwerpen. Bij Praktijkgericht Lezen 1 zijn dit de deelvaardigheden en strategieën die men moet leren kennen en die vervolgens geoefend moeten worden om tot beheersing te komen.

Het begin van Praktijkgericht Lezen 1 biedt vrijwel alleen afbeeldingen, die een betekenis hebben, zoals pictogrammen en logo's. Verderop in het programma wordt steeds meer tekst gebruikt en worden de woorden wat moeilijker. Achtereenvolgens komen aan de orde: *het herkennen van tekstsoorten aan de hand van tekstenmerken en illustraties, pictogrammen en logo's op het station; het herkennen van verschillende soorten verkeersborden en de betekenis daarvan; het lezen, begrijpen en interpreteren van (waarschuwings)borden en teksten op het werk; het begrijpen van weerberichten en weerkaarten; het lezen en begrijpen van wenskaarten; van informatie in winkels en in reclames of aanbiedingen; het voorspellen en lezen van korte krantenartikelen.*

Bij de toetsen en oefeningen van Praktijkgericht Lezen 1 is gebruikgemaakt van enkele honderden verschillende afbeeldingen en teksten. Gekozen is voor teksten en afbeeldingen die geschikt en interessant kunnen zijn voor een breed publiek. Ze zijn soms overgenomen uit kranten, populaire tijdschriften en foldermateriaal of van internet, en voor een deel ook speciaal geschreven of geconstrueerd, zodat ze beter passen bij de vaardigheid die getraind moet worden.